


# Panchayat Elections-2013.Hand book

S.No	అంశము	ముఖ్యంశములు	ఫారములు
1	పోలింగ్ మెటీరియల్	<ul style="list-style-type: none"> <li>* ఒక రోజు ముందుగా పోల్ మెటీరియల్ తీసుకోవాలి</li> <li>* గ్రామబ్యాలెట్ బాక్స్ కండిషన్స్ చెక్ చేసుకోవాలి.</li> <li>* ఇంక్ ప్యాడ్ చెక్ చేసుకోవాలి</li> <li>* నాలుగు వోటరులిస్టులు ఒకేవిధంగా ఉన్నాయా? లేవా?</li> <li>* ఓటరు లిస్టులు పేజీలు సీరియల్ నెం. ఉన్నాయా?</li> <li>* బ్యాలెట్ పేపర్స్ : సర్పంచ్- పింక్ కలర్, వార్డ్ మెంబర్- వైట్ కలర్</li> <li>* బ్యాలెట్ పేపర్స్ ఓటర్స్ కి సమాన సంఖ్యలో ఉన్నాయా?</li> <li>* మిస్సింగ్ నెంబర్స్ ఉన్నాయా/</li> <li>* బ్యాలెట్ నెంబర్ , కౌంటర్ ఫాయిల్ నెం. ఒకేవిధంగా వున్నాయా?</li> <li>( నెం. తేడా వుంటే వాడకూడదు.అవి కవర్ లో పెట్టాలి.</li> </ul>	<b>ANNEXURE -I</b> (List Of Meterial)
2	పోలింగ్ స్టేషన్	<ul style="list-style-type: none"> <li>* పోలింగ్ బూత్ ముందే ఏర్పాటు చేసుకోవాలి</li> <li>* ఓటరు రాకపోకలకు వీలుగా అనుగుణంగా ప్లేస్ చూసిబూత్ ఏర్పాటు చేసుకోవాలి.</li> <li>* జిగ్ జాగ్ లేకుండావచ్చి వెళ్ళుటకు వీలుగా బూత్ ఏర్పాటు చేసుకోవాలి</li> <li>* ఓటింగ్ కంపార్ట్ మెంట్ రహస్య ఓటింగ్ కి అనుకూలంగా చూసుకోవాలి.లైటింగ్ సరిగా పడేవిధంగా ఉండాలి</li> </ul>	
3	బ్యాలెట్ పేపర్ ప్రిపరేషన్	<ul style="list-style-type: none"> <li>* ఒక్కో బండిలో కి 50 బ్యాలెట్ పేపర్స్ వుంటాయి</li> <li>తగ్గించుటకు కొన్ని 10 పేపర్స్ బండిల్స్ వుంటాయి</li> <li>కి వెనక వైపున పూర్తి సంతకం చేయాలి *కౌంటర్ ఫాయిల్ పై చేయకూడదు</li> <li>* ఎన్ని బ్యాలెట్ పేపర్స్ ఇస్తారో అన్నింటిపై మాత్రమే సంతకం వుండేలా చూసుకోవాలి.</li> <li>* క్లోజింగ్ టైమ్ లో విడి విడి గా సంతకం పెట్టుకోవాలి</li> <li>కంటే అభ్యర్థులు ఎక్కువ ఉంటే బ్యాలెట్ రెండు లైన్స్ లో వస్తుంది</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>* వేస్టిజి</li> <li>* బ్యాలెట్ పేపర్స్</li> <li>* 9 మంది</li> </ul>

4	డిస్టింగ్యుషన్ మార్క్	<p>* పైన పంచాయితీ నెం.          * క్రింద పోలింగ్ స్టేషన్ నెం.          * పోలింగ్ స్టేషన్ నెం.=వార్డ్ నెం, ( ఒకవార్డ్ కి ఒకే పోలింగ్ స్టేషన్ వుంటే)          డిస్టింగ్యుషన్ స్టాంప్ బ్యాలెట్ పేపర్ ఎడమవైపు వేయాలి</p>	
5	Display of Noitice	<p>1 st నోటీసు : ఏరియా, పోలింగ్ స్టేషన్ లో నమోదు ఓటర్లు మొ II          2 nd నోటీసు: పోటీ చేయు అభ్యర్థులు, గుర్తులు వరుస క్రమంలో          ( ఇది ఒకటి లోపలకూడా అంటించాలి)</p>	
6	ప్రీపరేషన్ ఆఫ్ బ్యాలెట్ బాక్స్	<p>15 నిమిషాలు ముందుగా బాక్స్ రడీ చేసుకోవాలి.          వార్డ్, పంచాయితీకి ఒకే బాక్స్ వాడాలి.          ఖాళీ బాక్స్ ముందుగా ఏజంట్స్ కి చూపాలి          పోలింగ్ స్టేషన్ వివరాలు స్లిప్స్ లోపల ఒకటి ఉంచి బయట ఒకటి పేస్ట్ చేయాలి.          అడ్డన్ ట్యూగ్ కట్టాలి.          పేపర్ సీల్ -గ్రీన్ బ్యాక్ గ్రౌండ్ పైకి కనపడేవిధంగా సెట్ చేయాలి          పేపర్ సీల్ వెనక (వైట్ సైడ్) పోలింగ్ ఏజంట్స్, మరియు సంతకం చేయాలి          డామేజ్ పేపర్ సీల్ వాడకూడదు          విండోలో కనిపించే విధంగా డిస్టింగ్యుషన్ మార్క్ స్టాంప్ వేయాలి          పేపర్ సీల్ అకౌంట్ నోట్ చేయాలి</p>	<p><b>ANNEXURE -II</b>          (PAPER SEAL          ACCOUNT          PROFORMA )</p>
7	ఇండిలిబుల్ ఇంక్	<p>ఏదైనా కమ్ లో ఇసుక తీసుకొని 1/3 వరకు బాటిల్ దానిలో గుచ్చి స్టాస్టిక్ రాడ్ తో ఒకేవైపున వాడాలి లేకపోతే మన చేతులు పాడౌతాయి.</p>	<p>మిగిలిన దానిని కొరతవలన తిరిగి అప్పగించాలి (కలెక్టర్)</p>
8	పోలింగ్ ఏజంట్స్ అటెండెన్స్	<p>15 నిమిషాలు ముందుగా అనుమతించాలి.          ఒక అభ్యర్థికి ఒకే ఏజంట్ అనుమతించాలి.          లెటర్ ఆఫ్ ఆపాయింట్ మెంట్ ముందుగా రడీ చేసుకోవాలి          వాళ్లకి అడ్మిషన్ పాస్ ఇవ్వాలి.          ఓటర్ ఫీస్ కనపడేవిధంగా వారికి కూర్చునే ఏర్పాటు చూడాలి</p>	<p><b>ANNEXURE-III</b>          (Letter of          Appointment of          Agents)</p>
9	DUTIES	<p>* Above 400 - 1+3 , * 200-400 - 1+2, * Below 200 - 1+1</p>	

	400 above - 1+3 Duties	<ul style="list-style-type: none"> <li>* 1st ఆఫీసర్ డ్యూటీ: ఇస్ చార్జ్ ఆఫ్ మార్కెట్ కాపీ ఓటర్ గుర్తింపు</li> <li>* 2nd ఆఫీసర్ డ్యూటీ: ఇండిలిబుల్ ఇంక్ బ్యాలెట్ పేపర్ బండిల్</li> <li>* 3rd ఆఫీసర్ డ్యూటీ: యారో క్రాస్ మార్కెట్ బ్యాలెట్ మడతవేసి ఇవ్వటం</li> </ul>	<b>AANEXURE -1V</b> (Identity list)
	200-400 - 1+2 Duties	<ul style="list-style-type: none"> <li>* 1st ఆఫీసర్ డ్యూటీ: ఇస్ చార్జ్ ఆఫ్ మార్కెట్ కాపీ ఓటర్ గుర్తింపు ఇండిలిబుల్ ఇంక్</li> <li>* 2nd ఆఫీసర్ డ్యూటీ: బ్యాలెట్ పేపర్ బండిల్ యారో క్రాస్ మార్కెట్ బ్యాలెట్ మడతవేసి ఇవ్వటం</li> </ul>	Voter ID, Driving licence, PAN, passport, Gob ID, Bank pass book, Ration Card, ATM, JAB( NREGL), Aadhaar Etc...
	Below 200	<ul style="list-style-type: none"> <li>* ప్రీసైడింగ్ ఆఫీసర్ డ్యూటీ: ఇస్ చార్జ్ ఆఫ్ మార్కెట్ కాపీ ఓటర్ గుర్తింపు</li> <li>* 1st ఆఫీసర్ డ్యూటీ: ఇండిలిబుల్ ఇంక్ బ్యాలెట్ పేపర్ బండిల్ యారో క్రాస్ మార్కెట్ బ్యాలెట్ మడతవేసి ఇవ్వటం</li> </ul>	*బ్యాలెట్ కౌంటర్ ఫాయిల్ వెనుక ఓటరు సంతకం/ వలిముద్ర తీసుకోవాలి, ఏడిగా ఇచ్చిన పుస్తకంలో కూడా సంతకాలు చేయించాలి.
10	పోలింగ్ స్టేషన్ లోనికి ఎవరు రావచ్చు?	<ul style="list-style-type: none"> <li>* పోలింగ్ అఫీసర్స్</li> <li>* ఎలక్షన్ డ్యూటీ లో ఇతర అధికారులు</li> <li>* అభ్యర్థులు, ఎలక్షన్ ఏజంట్స్, పోలింగ్ ఏజంట్స్ ఒక్కొక్కరు మాత్రమే</li> <li>* స్టేట్ ఎలక్షన్ కమిషన్ నియమించిన వ్యక్తులు</li> <li>* ఓటరుతో వచ్చిన పసిపిల్లలు</li> <li>* గ్రుడ్డివారు, కదలలేని వారితో తోడు వచ్చినవారు</li> <li>* ఓటరు గుర్తింపు సహాయము కొరకు PO పిలిచినవారు</li> </ul>	Rule 37 of Election rules 2006

11	పోలింగ్ సమయంలో	<p>* పోలింగ్ 7 AM - 1PM జరుగుతుంది</p> <p>* ఓటు రహస్యంగా వేయమని హెచ్చరించవచ్చు* పురుషులు,స్త్రీలు వేరువేరు లైనులు ఏర్పాటు చేయాలి.</p> <p>* బిడ్డతల్లులు, వికలాంగులు, గ్రుడ్డివారిని ముందుగా ఓటు చేయించవచ్చు.</p> <p>* బ్యాలెట్ చించేటప్పుడు ఒకటే వచ్చేటట్లు జాగ్రత్తపడాలి</p> <p>* ఓటరు కంపార్ట్ మెంట్ లో ఎక్కువ సమయం లేకుండా చూడాలి</p> <p>* ఒకరు ఉండగా ఇంకొకరిని పంపకూడదు</p> <p>* ఓటరు తిరిగి బ్యాలెట్ పేపర్ ను బాక్స్ లో వేసేటప్పుడు జాగ్రత్తగా గమనించాలి.</p>	*బ్యాలెట్ వెనుక,కౌంటర్ ఫాయిల్ వెనుక డిస్టింగ్విషన్ ముద్ర వేయాలి.
12	బ్లెండ్ ఓటర్స్	<p>* 18 సం నిండిన ఆ గ్రామ వ్యక్తిని తోడు తెచ్చుకొనవచ్చు</p> <p>* ఒకే వ్యక్తిని రెండుసార్లు కంపానియన్ గా అనుమతించరాదు</p> <p>* కంపానియన్ (తోడుగా) గా వచ్చిన వ్యక్తి నుండిఫామ్ నెం.XXIII లో డిక్లరేషన్ తీసుకోవాలి ఇలా వచ్చినవారిలిస్ట్ ఫామ్ XXIIII నందు నమోదు చేయాలి</p>	<p><b>ANNEXURE-VI</b> (COMPANION DECLARATION) <b>ANNEXURE-VII</b> (LIST OF</p>
13	చాలెంజ్ ఓటు	<p>* ఒక ఓటరు బోగస్ ఓటరు అని భావించినపుడు లేదా ఏజంట్ చాలెంజ్ చేసినప్పుడు ఆవిషయమై ఎంక్వైరీ చేయాలి. * * ఏజంట్/ అభ్యర్థి నుండి 5 రూ.ఫెజు తీసుకుని రసీదు ఇవ్వాలి.</p> <p>* ఆ ఓటరు పేరు అడ్రస్ ఫామ్ నెం.XXI నందు నమోదు చేసి సంతకం, వేలిముద్ర తీసుకోవాలి</p> <p>* ఆ ఓటరునే తనను తాను నిరూపణ అధారాలు చూపమని కోరాలి</p> <p>* గుర్తింపునకు గ్రామ సిబ్బందిని, వోటరు ఇరుగువొరుగు వారి సహాయం తీసుకొనవచ్చు.</p> <p>* ఓటరు బోగస్ అని తేలితే నిర్ణీత ఫామ్ నందు నమోదు చేసి పోలీసులకు అప్పగించాలి నిరూపణ అయితే ఫీజు ఆ ఏజంట్ కి తిరిగి ఇవ్వాలి.</p>	
14	టెండర్ ఓటు	<p>*ఒక ఓటరు వచ్చేటప్పటికీ అతని ఓటు వేసి వుంటే అ ఓటరు కరెక్ట్ ఓటరు అని దృవీకరణ అయితే టెండర్ ఓటు లిస్ట్ నందు (ఫామ్ XXIV) నమోదు చేసి అతని సంతకము,వేలిముద్ర తీసుకోని ఓటింగ్ కు అనుమతించాలి * ఆ ఓటరుకి ఆ బండిల్ లో చివరి సీరియల్ నెం. బ్యాలెట్ పేపర్ ఇవ్వాలి.</p> <p>* ఆబ్యాలెట్ పేపర్ వెనుక ,కౌంటర్ ఫాయిల్ వెనుక Tenderde Ballot paper అని రాసిPO సంతకం చేయాలి * ఓటు వేసిన తరువాత దానిని బ్యాలెట్ బాక్స్ లో వేయకుండా టెండర్ బ్యాలెట్ పేపర్ కవర్లో ఉంచి సీల్ వేయాలి. *ఓటింగ్ చివరికి 2% కంటే ఎక్కువ టెండర్ ఓట్లు పోల్చేతదుపరి చర్యలు కోసం పై అధికారులకు తెలియజేయాలి.</p>	<p><b>ANNEXURE-XI</b> ( LIST OF TENDER VOTES)</p>

15	CLOSING HOUR	పోలింగ్ ముగింపుకు కొద్దినిమిషాలముందుముగింపు ప్రకటన చేసి క్యూలో ఉన్నవారికి ప్రవేశ స్లిప్స్ చివరి నుండి మొదటికి ఇవ్వాలి. వారిని మాత్రమే ఓటింగ్ కి అనుమతించాలి.	
16	LOSING OF BALLOT BO	పోలింగ్ సమయం పూర్తి కాగానే బాక్స్ పూర్తిగా మూసివేసి రిట్టర్స్ తో నాలుగువైపులా వచ్చేవిధంగా కట్టి ఆముడిపై సీల్ వేయాలి. పోలింగ్ ఏజంట్స్ ని కూడా వారి సీల్ , సంతకం చేయమని కోరాలి. కొత్త గుడ్డ సంచితలో వుంచి అడ్డస్ పెద్ద అక్షరాలతో రాయాలి అడ్డస్ ట్యాగ్, లేబుల్ జతచేసి రిటర్నింగ్ అఫీసర్ గారికి అప్పగించాలి.	
	Note:	<p>*బ్యాలెట్ బాక్స్ తో పాటు బ్యాలెట్ పేపర్ అకౌంట్, పేపర్ సీల్ అకౌంట్ సీల్డ్ కవర్స్ రిటర్నింగ్ అఫీసర్ కి సపరేట్ గా అందజేయాల్సి ఉంటుంది.</p> <p>*పోలింగ్ జరిగిన విధమును ప్రిసైడింగ్ అఫీసర్స్ డైరీ నందు నమోదు చేయాలి.</p> <p>*సర్పంచ్ ఏజంట్ ఆ గ్రామ ఓటరై, వార్డ్ మెంబర్ ఏజంట్ ఆ వార్డ్ ఓటరై వుండాలి</p> <p>*ఏజంట్ నుండి రెండు ఫోటోలు తీసుకోవాలి. ఒకే వ్యక్తి పోలింగ్ ఏజంట్ గా, కౌంటింగ్ ఏజంట్ గా ఉండొచ్చు</p> <p>*సంతకం రానివారు వేలిముద్ర వేసినపుడు ఆ వేలిని తడిగుడ్డతో తుడుచుకొని ఓటువేసేలా చూడాలి.</p> <p>పోలింగ్ సిబ్బంది ఓటింగ్ కంపార్ట్మెంట్ లోనికి పోరాదు(3 నెలలు జైలు, 2000 జరిమానా)</p> <p>*బ్యాలెట్ పేపర్ బదులుగా డమ్మీ పేపర్ వేసే అవకాశం ఉంది ,జాగ్రత్తగా గమనించాలి</p> <p>*ఇండిలిబుల్ ఇంక్ గుర్తు ఎడమచేతి చూపుడు వేలిపై గీతగా ఉంచాలి</p> <p>*కాండీడేట్ గాని, అతని ఏజంట్ గానీ ఎవరో ఒక్కరిని మాత్రమే అనుమతించాలి</p> <p>*మార్కెడ్ కాపీ నందు ఓటు చేసినవారి పేరు. ఫోటో వున్న బాక్స్ ను రెడ్ పెన్ తో క్రాస్ గా గీయాలి</p> <p>*స్టీలకు ప్రత్యేకంగా క్రాస్ చేయటంతో పాటు, ఓటు నం. ను సర్కిల్ గ చుట్టాలి</p> <p>*ఓటరు స్లిప్ లేకున్నా అనుమతించాలి. అయితే ఎవరికైనా ID కంపల్సరీ</p> <p>*వార్డ్, పంచాయితీ బ్యాలెట్ పత్రాలు రెండూ ఒకేసారి ఇవ్వొచ్చు</p> <p>*ఓటరు లిస్ట్ నందు అచ్చుతప్పులు పట్టించుకోవద్దు</p> <p>*చేతివేళ్ళు లేకపోతే చేతిపై అతను చూపిన చోట ఇండిలిబుల్ మార్క్ చేయాలి</p>	ANNEXURE -XIII (

## Returned Material

### 1st Packet

1	the sealed cover containing the marked copy of the electoral roll;
2	the sealed cover containing list of tendered votes list;
3	the sealed cover containing counterfoils of used ballot papers including those of tendered ballot papers;
4	the sealed cover containing unused ballot papers with counterfoils;
5	the sealed cover(s) containing the returned and other cancelled ballot papers;
6	the sealed cover containing the tendered ballot papers
7	the sealed cover containing the signed but unused ballot papers with counterfoils;
8	the sealed cover containing the ballot papers cancelled for violation of voting procedure

### 2nd Packet:

1	pusher for ballot box and metal strip
2	indelible ink set
3	self-inking pad
4	other spare copies of electoral roll
5	Instructions to Polling Officers" hand book;
6	cover containing the Polling Officers dairy
7	cover containing the receipt book and cash, if any
8	cover containing the unused and damaged paper seals
9	cover containing the appointment letters of the Polling agents
10	the metal seal of the Polling Officers;
11	the rubber stamp bearing the distinguishing mark of polling station
12	the arrow cross mark rubber stamps for marking ballot papers
13	the sealed cover containing the list of challenged votes in the Form prescribed
14	the sealed covers containing the list of blind and infirm voters.

### 3rd packet

All the other items should be packed into third packet

11	పోలింగ్ సమయంలో	<p>* పోలింగ్ 7 AM - 1PM జరుగుతుంది</p> <p>* ఓటు రహస్యంగా వేయమని హెచ్చరించవచ్చు</p> <p>* పురుషులు, స్త్రీలు వేరువేరు లైనులు ఏర్పాటు చేయాలి.</p> <p>* బిడ్డతల్లులు, ఏకలాంగులు, గ్రుడ్డివారిని ముందుగా ఓటు చేయించవచ్చు.</p> <p>* చేతివేళ్ళు లేకపోతే చేతిపై అతను చూపిన చోట ఇండిలిబుల్ మార్క్ చేయాలి</p> <p>* బ్యాలెట్ చించేటప్పుడు ఒకటే వచ్చేటట్లు జాగ్రత్తపడాలి</p> <p>* ఓటరు కంపార్ట్ మెంట్ లో ఎక్కువ సమయం లేకుండా చూడాలి</p> <p>* ఒకరు ఉండగా ఇంకొకరిని పంపకూడదు</p> <p>* ఓటరు తిరిగి బ్యాలెట్ పేపర్ ను బాక్స్ లో వేసేటప్పుడు జాగ్రత్తగా గమనించాలి.</p>		
12	టైండ్ ఓటర్స్	<p>* 18 సం నిండిన ఆ గ్రామ వ్యక్తిని తోడు తెచ్చుకొనవచ్చు</p> <p>* ఒకే వ్యక్తిని రెండుసార్లు కంపానియన్ గా అనుమతించరాదు * కంపానియన్</p> <p>(తోడుగా) గా వచ్చిన వ్యక్తి నుండిఫామ్ నెం. XXII లో డిక్లరేషన్ తీసుకోవాలి ఇలా వచ్చినవారిలిస్ట్ ఫామ్ XXIII నందు నమోదు చేయాలి</p>	<p><b>ANNEXURE-VI</b> (COMPANION DECLARATION) <b>ANNEXURE-VII</b> (LIST OF BLIND INFORM VOTERS)</p>	
13	చాలెంజ్ ఓటు	<p>* ఒక ఓటరు బోగస్ ఓటరు అని భావించినప్పుడు లేదా ఏజంట్ చాలెంజ్ చేసినప్పుడు ఆవిషయమై ఎంక్వైరీ చేయాలి.</p> <p>* ఏజంట్/ అభ్యర్థి నుండి 5 రూ. ఫెజ తీసుకుని రసీదు ఇవ్వాలి.</p> <p>* ఆ ఓటరు పేరు అడ్డస్ ఫామ్ నెం. XXI నందు నమోదు చేసి సంతకం, వేలిముద్ర తీసుకోవాలి</p> <p>* ఆ ఓటరునే తనను తాను నిరూపణ అధారాలు చూపమని కోరాలి</p> <p>* గుర్తింపునకు గ్రామ సేబ్బందిని, వోటరు ఇరుగువొరుగు వారి సహాయం తీసుకోవచ్చు.</p> <p>* ఓటరు బోగస్ అని తేలితే నిర్ణీత ఫామ్ నందు నమోదు చేసి పోలీసులకు అప్పగించాలి నిరూపణ అయితే ఫీజు ఆ ఏజంట్ కి తిరిగి ఇవ్వాలి.</p>		
14	టెండర్ ఓటు	<p>* ఒక ఓటరు వచ్చేటప్పటికే అతని ఓటు వేసే వుంటే ఆ ఓటరు కరెక్ట్ ఓటరు అని దృవీకరణ అయితే టెండర్ ఓటు లిస్ట్ నందు (ఫామ్ XXIV) నమోదు చేసి అతని సంతకము, వేలిముద్ర తీసుకోని ఓటింగ్ కు అనుమతించాలి</p> <p>* ఆ ఓటరుకి ఆ బండిల్ లో చివరి సీరియల్ నెం. బ్యాలెట్ పేపర్ ఇవ్వాలి.</p> <p>* అబ్యాలెట్ పేపర్ వెనుక, కౌంటర్ ఫాయిల్ వెనుక Tenderde Ballot paper అని రాసి PO సంతకం చేయాలి</p> <p>* ఓటు వేసిన తరువాత దానిని బ్యాలెట్ బాక్స్ లో వేయకుండా టెండర్ బ్యాలెట్ పేపర్ కవర్లో ఉంచి సీల్ వేయాలి.</p> <p>* ఓటింగ్ చివరికి 2% కంటే ఎక్కువ టెండర్ ఓట్లు పోలైతే తదుపరి చర్యలు కోసం పై అధికారులకు తెలియజేయాలి.</p>	<p><b>ANNEXURE-XI</b> (LIST OF TENDER VOTES)</p>	